

Helle Mathiasen, GartneriRådgivningen A/S, hmat@seges.dk

Helle Mathiasen

Overvågning af pletvingefrugtfluen - hvornår og hvordan

Overvågning af pletvingefrugtfluen bør ske over en lang periode, da den kan være til stede i og omkring plantagen det meste af året. Overvågning danner grundlag for rettidig forebyggelse og bekæmpelse

Pletvingefrugtfluen kan være til stede i og omkring plantagen en lang periode fra tidligt forår til sent efterår, og hvis vinteren er mild, kan fluerne være der hele året. Det overordnede formål med overvågningen er at vide, hvornår pletvingefrugtfluen er til stede i forhold til, hvornår bærrene er ved at modne og dermed i risiko.

Fra april til november

Anbefalingen er at overvåge fra april til og med november og at opgøre antallet af fluer ugentligt. Overvågning i denne periode vil afdække, hvornår fluerne bliver aktive i foråret, og hvornår de begynder at stige i antal. Det er de voksne fluer, der overvintrer, og lige så snart temperaturen tillader det i foråret, genoptager de aktiviteten og begynder at lægge æg. De har en meget bred vifte af dyrkede og vilde værter,

og der er vilde bær og således opformeringsmateriale til stede det meste af året. En mild vinter og et lunt forår er udgangspunktet for tidlig aktivitet og æglægning og dermed risiko for skade tidligt i sæsonen.

Overvågning fra december til april kan sige noget om det overvintrende antal af fluer og dermed udgangspunktet for antallet af fluer den følgende sæson. Den vil også kunne sige noget om eventuelle hotspots eller foretrukne opholdssteder omkring produktionen, som skal overvåges nøje.

Overvågning med fælder

Overvågningen af pletvingefrugtfluen sker med fælder indeholdende et lokkemiddel, der består af noget, der minder om en 'sur rødvin', eller en blanding af eddikesyre, alkohol og sukker. Lokkemidlet er ikke specifikt for pletvinge-

frugtfluen, så der går andre og desværre også lignende fluer i fælden. Der findes flere forskellige fælder. Forskellene ligger i farve, udformning samt størrelse og placering af huller.

GartneriRådgivningen anvendte to fælder med samme lokkemiddel til overvågningen i 2015. Der er ikke basis for en sammenligning i forhold til effektivitet, men der var fangst gennem perioden i begge fælder.

Fælderne skal skiftes ugentligt i perioden april-november for at være sikker på at opdage de første fluer, og hvornår de stiger i antal. Der kan ske meget på en uge, særligt hvis temperaturen er stigende. I vinterperioden december-april kan opgørelser hver tredje-fjerde uge være nok til at beskrive aktiviteten i denne periode. Fælden eller lokkemidlet har en holdbarhed, indtil den enten er fyldt op med fluer, eller væsken er fordampet. Dog må det antages, at effekten kan aftage over længere tid.

Placering af fælder

Fluerne opholder sig det meste af tiden i læhegn og omkringliggende vegetation, og det er derfor her, fælderne sættes op. Fælderne hænges op i halv- til helskygge på 'oplagte steder', hvilket vil sige tæt ved vilde værter som kirsebær, hindbær, brombær og hyld. Overvågning af pletvingefrugtfluen kræver ikke nødvendigvis mange fælder men at finde deres foretrukne opholdssteder. Som udgangspunkt kan to fælder pr. mark være nok, da det handler om at finde ud af, om de er til stede.

Overvågning i kulturen kan foretages ved fældefangst i læhegn. Det kan dog næsten med sikkerhed siges, at hvis der er fluer i omkringliggende læhegn, er der også fluer i kulturen og særligt, når bærrene er modtagelige. Så i tilfælde af fangst i læhegn forud for bærrenes farveskift, er overvågning af skade i kulturen - hvilket vil sige larver i bær - det centrale.

Riga fælde placeret i læhegn ved hyld for at overvåge pletvingefrugtfluen i en jordbærmark. Riga fælden er en engangsfælde bestående af et bæger med lokkemiddel, der skiftes hver gang.

Overvågning af skade

Overvågning af fluer kan ikke stå alene, og der er desværre også en melding fra England om tilfælde af skader uden forudgående fældefangster. I tilfælde af fangst i læhegn eller under alle omstændigheder ved meldinger om flueaktivitet, bør skaden i form af larver i bær overvåges ved modningstidspunkt og høst. Overvågning af skade sigter mod at undgå at sende bær med larver på markedet. Men det er en udfordring, da den tidlige skade er svær at få øje på. Med tiden vil bærret rådne og automatisk blive sorteret fra.

Skaden bør tjekkes før og efter høst ved at indsamle bær fra forskellige steder i

Pletvingefrugtfluen, *Drosophila suzukii*. Bemærk pletterne på vingerne, børster på forbenene og de ubrudte bånd på bagkroppen, som er de særlige kendetegn for hannen.

og kan ses i det farvede vand som små hvide larver. Jordbær skal skæres i mindre stykker, og alle bær skal knuses let, inden de lægges i opløsningen. ■

marken, gennemgå dem for synlig skade og derefter opgøre skaden ved enten at fryse bærrerne ned i to timer (ikke jordbær) eller lægge dem i en sukkervandsopløsning i 10-20 minutter. Ved nedfrysning kravler larverne ud og kan ses på overfladen. I en sukkervandsopløsning kravler larverne også ud

Overvågning af pletvingefrugtfluen i kirsebær med Droso fælden. Fælden tilsættes lokkemiddel, som skiftes ugentligt, eller hver gang fældefangsten tjekkes.

Abonnement på tjek af fælder

GartneriRådgivningen tilbyder i 2015 et abonnement på opgørelse af fældefangster samt rådgivning vedrørende overvågning af pletvingefrugtfluen. Du kan selv bestemme perioden for eller hyppigheden af fældeopgørelser. Udgangspunktet er ét sæt à to fælder, som dækker en mark eller område. Ved tilmelding modtager du fælder, vejledning til ophængning, beholdere til at hælde fangsten over i og labels til forsendelse. Kontakt din konsulent eller Helle Mathiasen, hmat@seges.dk, for yderligere information.

REVOLUTION

Lugerobot

Ferrari lugerobot, med mulighed for tilskud. Fjerner alt ukrudt uden kemi. Fantastisk venlig brugerflade. Hydrostatiske knive skærer 360 graders fri. Infrarødt vision system, simpelt og bedst. Til et eller flere bede. Også selvkørende. Enforhandling i Skandinavien.

Ny teknik, høstvogn fra V.D Beucken

Super effektivt med god ergonomi. Giver lave høstomkostninger, ingen slidte medarbejdere og et kvalitetsløft. Robust, lav egenvægt, transportør i alu. Stor rækkevidde og kapacitet. Pak i sluttemb. i marken. Ekstraudstyr: fronttank, waterspray system med tunnel.

Pakkemaskiner

Pakkeløsninger. Kom med opgaven - vi finder løsningen. Alle typer pakninger til alle formål enkeltstående el. komplette linier.

Germa

Vaske- og desinfektionsanlæg til alle typer kasser. Vasker og desinficerer med høj kapacitet - Enmandsbetjent.

Alges Vaskemaskiner

til alle typer af grønsager i kasser. Model "Immer" og "Evolution".

Beekenkamp småplanter de bedste til jorden. **Seed Spider** sådstyr med U.S. underdel sørger for alt. **Ferrari** plantemaskiner traktor trukne eller selvkørende. Fuldautomatisk planter model **Futura** til kål m.m. **Nettuno** vandingsanlæg laveste energiforbrug.

Brugt på lager: div. kartoffelmaskiner, pakkeudstyr, transportører, gødningsudstyr, Ortomec høstmaskiner og meget mere.

HUSK! - ring for demo

A.P. Grønt • v/Annette & Per Hardenberg • Kvinderupvej 2 • 3550 Slangørup • Tlf. 48 27 90 19 • Fax 48 27 90 29 • Bil: 40 57 90 19 • E-mail: ph@ap-groent.dk